

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Bevezetés az irodalom társadalomtörténetébe

Egyetemi tanév 2026–2027.

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Közös törzs
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Bevezetés az irodalom társadalomtörténetébe			A tantárgy kódja	LLM2123
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Zabán Márta				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Zabán Márta				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja	Kollokvium
2.7. Tantárgy rendszere	Választható			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	1	melyből: 3.2. előadás	1	3.3. szeminárium/labor/projekt	0
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	14	melyből: 3.5. előadás	14	3.6. szeminárium/labor	0
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					18
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					11
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórássága					56
3.8. A félév összórássága					70
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, vetítő, internet, laptop, hangszórók
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	-

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	Interkulturális kompetenciával bír
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismereteit
CP7	Követi az etikai kódexet fordítás közben
CP22	Naprakészen tartja szakmai ismereteit
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT2	Alkalmazza a kutatási etika és a tudományos integritás elveit a kutatásban
CT3	Információforrásokat használ
CT4	Interdiszciplináris kutatást végez
CT7	Tiszteletben tartja az adatvédelmet
CT8	Képes az önreflexióra

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP2, CP3, CP11, CP12, CP15, CP21, C24, CP25, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	1. A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja a nyelvtudományi (hangtan, szókészlettan, alaktan, mondatan), irodalomtudományi, irodalomelméleti, kultúr- és civilizációtörténeti, valamint fordítástudományi ismereteket.	1. A hallgató a megszerzett ismeretek alapján szövegeket értelmez, illetve leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket dolgoz ki. A hallgató összefüggéseket teremt a tanult diszciplínák között, hogy kialakítsa a szakterület integrált modelljét. A hallgató nyomon követi a szakterület tudományos és technológiai fejlődését.
CP3, CP12, CP18, CP24, CT1, CT3, CT5, CT6, CT8	4. A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait.	4. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és igényesen használja a szaknyelvet írott és szóbeli diskurzusban.
CP2, CP3, CP21, CP24, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	8. A hallgató szinkron és diakron módon tájékozódik a magyar vagy a világirodalom tanulmányozott korszakaiban.	8. A hallgató a megfelelő történelmi és kulturális kontextusba helyezi a magyar és a világirodalom a jelentős műveit és szerzőit.
CP3, CP12, CT1, CT2, CT3, CT4, CT5, CT6, CT7, CT8	9. A hallgató összefüggéseket teremt a magyar irodalom, a világirodalom, valamint az irodalmi irányzatok között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez.	9. A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemez.
CT2, CT3, CT6, CT7, CT8	10. A hallgató érti és alkalmazza a kutatómódszertant, valamint a szakterületre vonatkozó akadémiai és szakmai etikai normákat.	10. A hallgató témavezetői irányítással kutatást végez, és konkrét adatok (irodalmi szövegek, nyelvi, irodalmi vagy kulturális információk) alapján elemzést készít.

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató képes irodalomtudományi szakszöveg értelmezésre.
2. Képes a történeti szemléletmód érvényesítésére.
3. Képes interdiszciplináris szemléletmód érvényesítésére.
4. Képes az irodalomtörténeti szakterminológia adekvát használatára.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. Társadalomtudományi szakterminológia adekvát használata.
2. Az irodalom társadalomtörténeti jelenségeinek felismerése.

tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

3. Az irodalom társadalomtörténeti jelenségeinek értelmezése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
1. Bevezető előadás az irodalom társadalomtörténetébe. Színháztörténet mint társadalomtörténeti probléma.	Problémafelvetés és a tárgy alapvető szempontjainak, céljainak tisztázása	
2. Egyesülettörténet és irodalomtörténet	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
3. Járványok és természeti katasztrófák az irodalomtörténetben. Demográfia és oktatástörténet	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
4. Alfabetizáció és a nemi szerepek története	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
5. Irodalmi rendszer és az elit	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
6. Sajtótörténet és irodalomtörténet	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
7. Kollokvium	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
Könyvészet		
Matei Călinescu, <i>Modernitás, modernizmus, modernizáció: variációk modern témákra</i> , Literatura 1997/3. 239–255. (http://real-j.mtak.hu/1467/1/LITERATURA_1997.pdf) T. Szabó Levente, <i>A magyartanárság születése, Gyulai Pál egyetemi tanársága és a magyar irodalomtörténeti képzés hivatásosodása</i> = uő, <i>A tér képei: tér, irodalom, társadalom</i> , Komp-Press, Kv., 2008. 228–284. (https://books.google.ro/books?id=RtdzUIsIObUC&printsec=frontcover&hl=hu&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false) Szilágyi Márton, <i>Petőfi, a polgár</i> , Kortárs 2012/10. 48–55. (https://www.kortarsfolyoirat.hu/archivum/2012/10/petofi-a-polgar.html) Fülöp Dorottya: <i>Kísértetkalandok 1872-ből. Jókai A Burg fehér asszonya című szövegének kontextusai</i> , Irodalomismeret 2020/1-2. 89–122. Pintér Márta Zsuzsanna, <i>A játék-néző palotától a színházig</i> = <i>Szövegkönyv</i> . Tanulmányok Kerényi Ferenc hatvanadik születésnapjára, szerk. Szilágyi Márton és Völgyesi Orsolya, Ráció, Bp. 2005. 171–185		
8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
-	-	

9. Értékelés

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

Tevékenységi típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Jártasság az egyes témakörökben	Évk. ellen.	40%
	Jártasság a szakirodalomban		40%
	Logikus érvelés, árnyalt fogalomhasználat.		20%
9.5 Szeminárium/ Labor	-		
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• a kötelező szakirodalom és a tárgyalt szépirodalmi szövegek alapos és átgondolt ismerete • az előadás anyagának ismeretét igazoló, minimum 5-ös érdemjegy			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

2026. 04. 03.

Zabán Márta

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:

BERSZAN ISTVAN
2026.04.22 14:23
Aprob acest document

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása